
Angiitt eller angitt?

SPRÅKSPALTEN

ERLEND HEM

erlend.hem@medisin.uio.no

Erlend Hem er instituttsjef i Legeforskningsinstituttet, professor ved Universitetet i Oslo og leder av Gruppe for norsk medisinsk fagspråk.

ANNA-BIRGITTE AGA

Anna-Birgitte Aga er seniorforsker og overlege i revmatologi ved Oslo universitetssykehus, og seniorforsker ved Diakonhjemmet sykehus, REMEDY - Forskningscenter for behandling innen revmatologi og muskelskjelettsykdommer.

Medisinsk fagspråk utvikler seg kontinuerlig. På samme måte som i allmennspråket, vinner gjerne de korte og enkle uttrykkene terreng over tid.

Illustrasjon: Tidsskriftet

Dette ordet er bygget opp av forleddet *angi-*, av gresk *angeion*, som betyr kar eller beholder (1). I medisinsk sammenheng handler det om å lede kroppsvæske – blod, lymfe, galle – fra ett sted til et annet. Vi kjenner det igjen i ord som angiologi, lymfangiom og kolangitt (2). Etterleddet *-itis*, som betyr betennelse eller inflammasjon, er velkjent fra en rekke diagnoser som bronkitt, meningitt og appendisitt (3). Usikkerheten i skrivemåten skyldes at den greske roten er *angeio-* og den latinske er *angio-* og *ang-* (1, 4). Det vil si at både angioitt (*angioitis*), angiitt (*angiitis*) og angitt (*angitis*) er mulige løsninger. De to siste er i bruk.

«Flere eldre revmatologer i Norge ser ut til å skrive angiiitt med to i-er, men vi har inntrykk av at yngre revmatologer foretrekker varianten med kun én i»

Flere eldre revmatologer i Norge ser ut til å skrive angiiitt med to i-er (5), men vi har inntrykk av at yngre revmatologer foretrekker varianten med kun én i. Ordet brukes nesten utelukkende i sammensatte ord som mikroskopisk polyangitt (MPA), eosinofil granulomatose med polyangitt (EGPA), granulomatøs polyangitt (GPA) osv. Og ofte omtales jo inflammasjon i et blodkar helst som vaskulitt.

Hva sier ordbøkene?

Det finnes rikelig med belegg for begge former. Et søk i Nasjonalbibliotekets digitale boksamling gir 39 treff på *angitis* og 64 på *angiitis* (22.7.2023), men det er vanskelig å søke på *angitt* på grunn av sammenfallet med fortidsformen av verbet *angi*. *Medisinsk ordbok* fra Kunnskapsforlaget sidestiller de to formene (6), mens *Norsk medisinsk ordbok* har oppslagsordet *angitt*, viser til *angiiitt* og bruker denne formen i eksempler som benign lymfocytisk angiiitt og hypersensitivitetsangiiitt (7). *Gyldendals store medisinske ordbok* velger motsatt: «angiiitt, se angitt» (8). Også på svensk og dansk er det vakling (9–11).

Heller ikke i sammensatte ord er det konsistens. *Store norske leksikon* bruker formen *polyangiiitt* (12), men i Nasjonalbibliotekets digitale boksamling er det 17 treff på *polyangitt* og 18 på *polyangiiitt*. Det samme mønsteret finnes i Tidsskriftet: 8 treff for *polyangitt* og 11 for *polyangiiitt*. En variant er å skrive med to i-er på gresk: *thrombangiitis obliterans* (13), men med bare én på norsk: *trombangitt* (14). I *Oxford English Dictionary* er oppslagsordet *angiitis*, der det står at denne formen stammer fra 1800-tallet, mens kortformen med bare én i er fra 1900-tallet (15). Det finnes flere tilsvarende eksempler på medisinske uttrykk med to vokaler etter hverandre, som fasciitt og sakroiliitt. Bruken er også her delvis vaklende.

Konklusjonen må bli at de to formene *angitt* og *angiiitt* eksisterer side om side, men at yngre revmatologer foretrekker den enklere formen *angitt*. Det stemmer med at korte og enkle ordvarianter som regel vinner terreng over tid.

REFERENCES

1. Det norske akademis ordbok. angitt. <https://naob.no/ordbok/angitt> Lest 24.7.2023.
2. Haubrich WS. Medical meanings: a glossary of word origins. 2. utg. Philadelphia, PA: American College of Physicians, 2003: 15.
3. Det norske akademis ordbok. -itt. https://naob.no/ordbok/-itt_2 Lest 24.7.2023.
4. Berg MH. Medisinsk nomenklatur. 2. utg. Oslo: Universitetsforlaget, 1990: 136.
5. Gran JT. Innføring i klinisk revmatologi. 2. utg. Oslo: Gyldendal akademisk, 2013.
6. Nylenna M. Medisinsk ordbok. 8. utg. Oslo: Kunnskapsforlaget, 2017: 133.
7. Øyri A. Norsk medisinsk ordbok. Oslo: Samlaget, 2011: 57.
8. Lindskog BI. Gyldendals store medisinske ordbok. 2. utg. Oslo: Gyldendal, 2003: 32–3.
9. Lindskog BI, Malmquist J. Medicinsk terminologi. 7. utg. Lund: Studentlitteratur, 2020: 56.
10. Malmquist J, Lundh B. Medicinska ord. 7. utg. Lund: Studentlitteratur, 2020: 25.
11. Nørby S, red. Klinisk ordbog. 16. utg. København: Munksgaard, 2004: 78.
12. Palm Ø. granulomatose med polyangiitt. Store medisinske leksikon. https://sml.sn.no/granulomatose_med_polyangiitt Lest 24.7.2023.
13. Vetrhus M. thrombangiitis obliterans. Store medisinske leksikon. https://sml.sn.no/thrombangiitis_obliterans Lest 24.7.2023.
14. Evensen SA. Trombangitt. Store medisinske leksikon. <https://sml.sn.no/trombangitt> Lest 24.7.2023.
15. Oxford English Dictionary. angiitis, n. https://www.oed.com/dictionary/angiitis_n?tl=true Lest 16.8.2023.

Publisert: 6. november 2023. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.23.0488
Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 7. juli 2026.